

אכיפה עם שיניים סמי פרץ

הרשתות החברתיות נהפכו בשנים האחרונות לכלי עבודה קטלני בידי הצרכנים - נגד עסקים. החברה הבטיחה מוצר ולא סיפקה אותו בזמן? נפרי כם פוסט בפייסבוק, ונעשה לה שיימינג. השניצל במסעדה היה שרוף? נצלם, נעלה לאינסטגרם ונעשה להם בושות. הרשתות החברתיות הבניכו את עולם הצרכנות והשיווק לטובתה שר נה לגמרי, שמחייבת מתן מענה מיידי כדי למנוע התלקחות של שריפות. לקוח כועס נוטה לשתף בחוויה שלו הרבה יותר מאשר לקוח מרוצה, ופוטנציאל הנזק גדול. בעלי עסקים רבים גם יגידו שהיו כלי אפקטיבי בידי הצרכן. זה אמנם מעצבן ויכול בקלות להסוך לכלי סחיטה, אבל זה יעיל. אם הכלי אכן יעיל, מתעוררת השאלה אם נכון שגם רגולטורים המפקחים על חברות עסקיות יש תמושו בו. זה הדי כלי זול - פשוט מפרסמים ברבים את כשליהם של גופים עסקיים ונותנים לציבור להי בין מי מתנהל היטב ומי לא, מי יקר ומי זול, ומי עושה דברים בצורה עקומה ומי לא.

חדזה בר בדיוני ועדת הטייקונים בכנסת, השבוע צילום: יצחק הרר/דוברות הכנסת

הפתרון הזול והאפקטיבי לבנקים סוררים: שיימינג

מחקר חדש טוען כי למרות האפקטיביות של שיימינג רגולטורי על המפוקחים - השימוש בו במערכת הפיננסית אפסי • הבנקאים והפיקוח עושים שימוש מופרז בסודיות הבנקאית, ומתמצים זאת במחיר הפגיעה הכלכלית - אך הדבר יוצר תמריץ לממשל תאגידי חלש

לוח. משום כך, מרביקים למפקחת על הבנקים את תואר הגנאי "דגור לטור שבוי". משמע, כוח שאמנם נהנה מעצמאות, אך בפועל אינו מממש אותה בכל העוצמה, בשל החשש שמא פעולות פיקוח אגרסיביות יפגעו בבנקים.

קיים חשש משימוש לרעה בכלי

ואולם הפרקטיקה הזאת מעוררת את השאלה אם לא הגיע הזמן שהפיקוח יאמץ גישה אחרת שת-עניק לו יותר כוח; גישה שתתבסס על הרחבה דרמטית של השקיפות, השיפת מידע מטריד על בנקים

ברור. הבנקאים לא רוצים שמחר ליהם ייחשפו ברבים ושיתפתח דיון ציבורי עליהם, והמפקחת לא רוצה שבנק כלשהו יהפוך לשק חבטות. לכן, הפרקטיקה שהתפתחה היא של דיאלוג דיסקרטי בין הבנקים לבין הפיקוח על הבנקים. פרקטיקה כזאת משרתת בעיקר את הבנקים. היא אף יוצרת תמריץ חיובי לניהול ממשל תאגידי חלש. הבנקים יודעים שהמפקחת אינה מעוניינת בסמני שאלה מעל אמינותו של בנק ספציפי - ולכן בטר חים שאם יחצו את הגבול, זה ייסגר בדיאלוג שקט בינם לבין המפקחת. במצב כזה משתלם לברוק גבר

מדיוני ועדת החקירה הפרלמנטרית לבריקת כשלי האשראי לטייקונים, היא שיש משהו שהבנקאים והמפקחת עליהם מסכימים עליו באופן מוחלט: אין להם עניין בחשיפת הכשלים האלה לציבור. ובעיקר אין להם עניין שיתפתח דיון פרטני על מצבו של לקוח כלשהו - גם אם מדובר במקרים קיצוניים, שעניינם כבר נרוץ בבתי משפט - וגם לא על מצבו של בנק כלשהו. המסר למחור קקים שעלה שוב ושוב בכל הדיונים הוא: אל תתעורבו לנו בעבודה, אנחנו יודעים לנהל דיאלוג דיסקרטי, ותשאירו את זה כך. האינטרס של שני הצדדים

להתמודד עם תופעת הזיהומים: להשקיע בהסברה וחינוך, להקי צות משאבים ולהרחיב את הבקרה. הביוש הוא כלי נוסף, שיכול להיות יעיל במיוחד, כי אף מנהל לא רוצה שתמונתו תתנוסס תחת הכותרת: בית החולים המזוהם בישראל. בתי החולים הם מקרה פשוט יחסית, אך במערכת הפיננסית זה קצת יותר מסובך. פרסום שלילי על בנקים יכול לגרום לגטישית לקורחות, ובמקרים מסוימים אף להביא לקריסתם. זה מחייב למצוא נקודה שבה הביוש אפקטיבי ואינו מערער את יציבות הבנק. המסקנה המובהקת ביותר

בניגוד לשיימינג פרטי ברשתות החברתיות - שיימינג ממשלתי לחברות דווקא מקדם את הדמוקרטיה

שנער - כדאי להשתמש בכלי הזה; ולא רק משום שהוא זול ואפקטיבי, אלא גם משום שהוא מקדם ערכים דמוקרטיים ואמון בין המדינה לבין האזרחים שנוטלים חלק בביוש. בנוסף, הוא אינו פוגעני כמו ביוש שנעשה בין אדם לחברו, משום שכאן מדובר בתאגידים, ולמעשה זהו אמצעי אכיפה רך יותר מסנקציה פלילית או מינהלית. הרשויות עושות זאת במקרים שונים - כמו בריוג בתי החולים המזוהמים, בפשיטות של פקחים על מסעדות והשמרת מוזן שאינו עומד בסטנדרטים תברואתיים, ואפילו בחשיפת שמות של מעלימי מס (ברוך כלל מפורסמים). גם סימון מוצרי מזון עתירי סוכר ושומן הוא חלק מהתופעה. ידן תומכת בהרחבת הביוש מצד רגולטורים,

נשים בפנסילבניה, ארה"ב, שהורשעו בגניבה, נאלצו לעמוד מול בית המשפט עם שלט שעליו הביתוב: "גנבת מילדה בת 9 ביום ההולדת שלה. אל תגנבו, כי זה יכול לקרות גם לכם". זה היה עונש מקורי שבית המשפט גזר עליהן, מכיוון שסבר שיהיה אפקטיבי יותר מעונש מאסר קל. המקרה הזה ומקרים אחרים הם חלק מפרקטיקה שבה הרשויות או הרגולטור בוחר לבייש אדם על מעשיו הנפסדים, במקום לבחור בעונש סטנדרטי שאיש אינו מבחין בו. ר"ר שרון ידן, מרצה בכירה למשפטים במרכז האקדמי פרס, כתבה באחרונה מאמר מקיף על תופעת הביוש הרגולטורי שהולכת וצוברת תאוצה. המלצתה דומה לזאת של פרופ' פלאטור

ד"ר שרון ידן צילום: אסף בר שי

רואה בו כלי עוקף ביורוקרטיה. היא מציגה גיי שה האומרת שהררכים הסטנדרטיות להתמודד עם גוף עסקי סורר יכולות להימשך שנים ארוכות עד להשגת התוצאה והמחיר הכלכלי בהי תאם. ביוש הוא אקט דמוקרטי של שקיפות וקיום דיון ציבורי פתוח, ופותר את בעיית טחנות הצדק שטוחנות לאט. הרתיעה של מחוקקים ורגולטורים מלהשתמש בכלי הזה קשורה במידה מסוימת לשם הרע שיצא לתופעת השיימינג הפרסונלי ברשתות חברתיות. ביוש רגולטורי הוא מקרה שונה לגמרי - הוא אינו מכוון לאדם ספציפי ולא גרום לאף חברה עסקית להתאבד, רק להשתפר. סמי פרץ

רות פלאטור-שנער צילום: Artamir

הפרקטיקה הנהוגה כיום בפיקוח על הבנקים הפוכה מבייש: דו"חות ביקורת מוסתרים מהציבור ותלונות מוצדקות מדווחות אנונימית, ללא ציון שם הבנק

כשבר נשאלה על ידי ח"כ רב חנין (הרשימה המשותפת) מדוע אינה מפרסמת באילו בנקים מדובר, היא אמרה כי "יש עם זה רגישות". לא נכחיש, יש עם זה רגישות. או מה? יש גם תועלת פוטנציאלית. במקום משחקי שוטרם וגנבים שמנהלת המפקחת עם בנק שמנסה למנות אנשים לא ראויים, ניתן לה-

עמיד את אותו בנק אל עמוד הקלון ולגרום לו לחדול מהפרקטיקה המפוקפקת הזאת. היועץ המשפטי של תנועת הצ'לחה, עו"ד אלעד מן, פנה לפיקוח על הבנקים ולרשות נ"ע בבקשה לקבל את המידע המפורט על אותם בנקים שניסו למנות אנשים לא ראויים, וגם דרש לדעת אם המקרים

על ההפרה, פרסום אזהרות לציבור להימנע מהתקשרות עם הגוף המפוקח, ואף קריאה לציבור להגיש תביעות נגדו, היא מסבירה.

משחקי שוטרם וגנבים

אורי הגדה כזאת, ברור מדוע המפקחת על הבנקים אינה משתמשת בכלי הבייש, ונזהרת ממנו כמו מאש. אך המרחק בין מה שהיא מו"כנה לעשות בתחום הזה ובין המקום שבו הבייש עלול לערער את יציבות הבנק הוא עצום – ועדיין נתון לה מרחב ואופציות פעולה חרות. השבוע חשפה המפקחת על הבנקים, ד"ר חרדה בר, כי בע"ש 78 נושאי משרה בבנקים, שנמצאו לא ראויים מפאת בעיות יושרה, ניגוד עניינים ואי-כשירות. זה מידע מעניין וחשוב, אבל לא פחות חשוב לדיעת באילו בנקים זה קרה, והאם יש בנקים שאצלם התופעה הזאת נפוצה במיוחד. אם ברור שבבנק מסוים יש נטייה למנות אנשים לא ישרים ולא כשירים או נגד עים בניגודי עניינים – זה מידע שוודאי יכול להועיל לציבור, וגם אם לא יועיל לו, הוא עשוי לשפר את דרכיו של הבנק הסו"ר ולמנוע ממנו למנות אנשים מפוקפקים בעתיד.

האלה דווחו לרשות ניירות ערך ולציבור המשקיעים בבורסה. זה דרי מידע רלוונטי להחלטות השקעה של הציבור במניות הבנקים. פלאטור-שנער מציעה לתקן את חוק הבנקאות ולהרחיב את סוג ואיכות המידע שהמפקחת על הבנקים מספקת לציבור. בין השאר, היא מציעה לקבוע כמה כללים: הכלל הראשון, בכל הנוגע ל"דו"חות בדיקה, חקירה וביקורת, ובמידע הקשור אליהם, מוצע לאמץ את ההסדר הנהוג בד"ר האמריקאי – שלפיו מידע זה נהנה מסודיות חמורה. ואולם לרגולטור מוקנה שיקול דעת לפרסם מידע מסוים במקרים חריגים.

הכלל השני, החלטות אכיפה וענישה יחויבו בפרסום, והוא הר"ן לגבי החלטות של הפיקוח בתלונות ציבור שהוגשו לבידורו. הכלל השלישי, מידע העלול לפגוע ביציבותו של הבנק או לגרום לריצה אל הבנק יישמר בסוד ולא יפורסם.

הכלל הרביעי, לא יפורסם מידע הפוגע בסודיות הבנקאית של לקוחות הבנק או בסודות עסקיים של הבנק. הכלל החמישי, אין מניעה לפ"רסם מידע שפורסם על ידי רשות מוסמכת אחרת בישראל או בחו"ל. הכלל השישי, אין מניעה לח-

הכלל השני, החלטות אכיפה וענישה יחויבו בפרסום, והוא הר"ן לגבי החלטות של הפיקוח בתלונות ציבור שהוגשו לבידורו. הכלל השלישי, מידע העלול לפגוע ביציבותו של הבנק או לגרום לריצה אל הבנק יישמר בסוד ולא יפורסם.

הכלל הרביעי, לא יפורסם מידע הפוגע בסודיות הבנקאית של לקוחות הבנק או בסודות עסקיים של הבנק.

הכלל החמישי, אין מניעה לפ"רסם מידע שפורסם על ידי רשות מוסמכת אחרת בישראל או בחו"ל. הכלל השישי, אין מניעה לח-

הכלל השני, החלטות אכיפה וענישה יחויבו בפרסום, והוא הר"ן לגבי החלטות של הפיקוח בתלונות ציבור שהוגשו לבידורו. הכלל השלישי, מידע העלול לפגוע ביציבותו של הבנק או לגרום לריצה אל הבנק יישמר בסוד ולא יפורסם.

לא מדובר בפריצת דרך וגם לא במידע שעלול לסכן בנקים, אך יש בהמלצות התקדמות לעומת המצב הקיים, שכן בכל פעם שבנקאים נשאלים על לקוחות שעניינים כבר פורסם ברבים, ובכתיב משפט הם ממלאים פיהם מים ואומרים: "זה סודי. לא יכול להתייחס".

הבנקאים והפיקוח על הבנקים עושים שימוש מופרז בסודיות הבנקאית ומחילים אותו גם על מצבים שבהם החוק מאפשר להם לחשוף מידע, או כשהמידע כבר נחשף. אם יש הישג מצופה מוועדת החקירה של ח"כ איתן כבל (המחנה הצינני) הוא שלאחר שיסתיימו דיוני הוועדה – הפיקוח ישתמש בכלים העומדים לרשותו, ואם צריך ידרוש כלים נוספים, כדי לצמצם את פוטנציאל המינויים הפסוליים, האשראי שניתן משי"קולים ורים והממשל התאגידי הרעוע שהתגלה כחלק מהבנקים בשנים האחרונות. למפקחת על הבנקים צריך להיות אינטרס מוחלט לקבל לידיה כלים, ולהיפעיל את הכלים הקיימים בצורה אפקטיבית יותר.

הכלל השני, החלטות אכיפה וענישה יחויבו בפרסום, והוא הר"ן לגבי החלטות של הפיקוח בתלונות ציבור שהוגשו לבידורו. הכלל השלישי, מידע העלול לפגוע ביציבותו של הבנק או לגרום לריצה אל הבנק יישמר בסוד ולא יפורסם.

הכלל הרביעי, לא יפורסם מידע הפוגע בסודיות הבנקאית של לקוחות הבנק או בסודות עסקיים של הבנק.

הכלל החמישי, אין מניעה לפ"רסם מידע שפורסם על ידי רשות מוסמכת אחרת בישראל או בחו"ל. הכלל השישי, אין מניעה לח-

הכלל השני, החלטות אכיפה וענישה יחויבו בפרסום, והוא הר"ן לגבי החלטות של הפיקוח בתלונות ציבור שהוגשו לבידורו. הכלל השלישי, מידע העלול לפגוע ביציבותו של הבנק או לגרום לריצה אל הבנק יישמר בסוד ולא יפורסם.

ACCANN VOLVO

V DAYS

וולוו בימי מכירות מיוחדים
ה-XC40
ודגמי 2019 במחירי 2018
28-30 בנובמבר

*3011

מאיר

*יתוני היצרן ע"פ בדיקת מעבדה. תקן EC715/2007 (יבוא רכב ושיווקו ותיווך בייבוא אישי), תשע"ד-2016. הדרגה מחושבת לפי תקנות רישוי שיחיות ומקצועות בניגוד הרכב

קוד דגם	דגם	רמת האבזור הבטיחותי
207	XC40 T4 MOMENTUM	7
206	XC40 T4 MOMENTUM PLUS	7
205	XC40 T5 R-DESIGN	7
203, 217	XC40 T5 MOMENTUM	7
204, 218	XC40 T5 MOMENTUM PLUS	7
209, 219	XC40 T5 R-DESIGN	7

דגם	נתוני צריכת דלק בליטרים ל-100 ק"מ*	דרגת זיהום אוויר
XC40 T4 MY19	5.6	6
XC40 T5 MY18	6.0	7
XC40 T5 R-DESIGN MY18	6.0	7
XC40 T5 MY19	6.0	6
XC40 T5 MY19	6.0	7
XC40 T5 R-DESIGN MY19	6.0	6
XC40 T5 R-DESIGN MY19	6.0	7